

ΘΕΜΑ:

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΤΟΥ

ΠΑΙΔΙΟΥ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της

ΟΛΓΑΣ ΚΩΝ. ΓΚΡΕΜΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: Τσουραμάνης Χρήστος

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ)
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ:

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΤΟΥ

ΠΑΙΔΙΟΥ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της

ΟΛΓΑΣ ΚΩΝ. ΓΚΡΕΜΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: Τσουραμάνης Χρήστος

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την

.....
Όν/μο Μέλους ΔΕΠ

.....
Όν/μο Μέλους ΔΕΠ

.....
Όν/μο Μέλους ΔΕΠ

Μεσολόγγι, Οκτώβριος 2015

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην κριτική:
Μαθαίνει να κατακρίνει

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην έχθρα:
Μαθαίνει να καυγαδίζει

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ειρωνεία:
Μαθαίνει να είναι ντροπαλό

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ντροπή:
Μαθαίνει να είναι ένοχο

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην κατανόηση:
Μαθαίνει να είναι υπομονετικό

Αν ένα παιδί ζει μέσα στον έπαινο:
Μαθαίνει να εκτιμά

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην δικαιοσύνη:
Μαθαίνει να είναι δίκαιο

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην ασφάλεια:
Μαθαίνει να πιστεύει

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην επιδοκιμασία:
Μαθαίνει να έχει αυτοεκτίμηση

Αν ένα παιδί ζει μέσα στην παραδοχή και φιλία:
Μαθαίνει να βρίσκει την αγάπη μέσα στον
κόσμο.

R. RUSSEL

Περιεχόμενα

		Σελίδα
<i>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ</i>		4
	Εισαγωγή	5
<i>ΜΕΡΟΣ Α</i>	Ο Συνήγορος & τα Δικαιώματα του Παιδιού	9
<i>A.1</i>	Τι είναι ο συνήγορος του παιδιού	10
<i>A.2</i>	Ποια είναι τα δικαιώματα των παιδιών	14
<i>ΜΕΡΟΣ Β</i>	Η Συγκρότηση, η Λειτουργία και οι Δράσεις του Συνηγόρου του Παιδιού	18
<i>B.1</i>	Η συγκρότηση και η λειτουργία του Συνηγόρου του παιδιού	19
<i>B.2</i>	Οι Δράσεις του θεσμού	23
	Η Προστασία του Παιδιού σε Παγκόσμιο Επίπεδο	29
<i>ΜΕΡΟΣ Γ</i>		
	Η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	30
	Επίλογος	33
<i>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</i>		36

Εισαγωγή

Στην πτυχιακή εργασία αυτή, στα πλαίσια του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Μεσολογγίου, προσπαθούμε να προσεγγίσουμε τις πλευρές, τις δράσεις και τη λειτουργία του Συνηγόρου του Παιδιού. Αρχικώς βλέπουμε την εισαγωγή της εργασίας που αναφέρεται στα δικαιώματα του παιδιού και στη διεθνή σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού.

Στη συνέχεια, στο Πρώτο Μέρος της εργασίας, αναλύουμε πρωταρχικά, τι είναι ο συνήγορος του παιδιού, τη γενικότερη γραμμή πλεύσης του και εν συνεχεία, παραθέτουμε τα δικαιώματα των παιδιών, σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση .

Στο Δεύτερο Μέρος βλέπουμε λεπτομερειακά τη συγκρότηση και τη λειτουργία του Συνηγόρου του παιδιού, πως λειτουργεί στις περιπτώσεις που καλείται να αντιμετωπίσει, καθώς και τις δράσεις του θεσμού σε πανελλαδικό επίπεδο.

Στο Τρίτο και τελευταίο Μέρος, παρατηρούμε την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και το ελλαδικό μας πρότυπο του Συνήγορου.

Στον Επίλογο, παραθέτουμε τα συμπεράσματά μας και τα μηνύματα του θεσμού, όπως την ελπίδα για μια καλύτερη δράση και μεγαλύτερη προσοχή και προστασία των παιδιών.

Ζούμε σε ένα κόσμο όπου σχεδόν όλοι συμφωνούν πως οποιοσδήποτε κάτω των 18 ετών είναι παιδί και έχει δικαίωμα σε ειδική φροντίδα και προστασία. Όμως, κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε και στο παρελθόν. Μόνο μετά την 20η Νοεμβρίου του 1989 όταν η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του

Παιδιού, άρχισε η ανθρωπότητα να επωφελείται από μια δέσμη δικαιωμάτων για όλα τα παιδιά και τους νέους.

Σήμερα, 193 χώρες έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση. Στην πραγματικότητα, μόνο δύο χώρες στον κόσμο - Η Σομαλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες - δεν έχουν δώσει στη Σύμβαση νομική ισχύ, αν και οι δύο την έχουν υπογράψει.

Η Σύμβαση είναι η πιο ευρέως αποδεκτή συμφωνία ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο. Περιγράφει τα δικαιώματά σου και το πως αυτά πρέπει να τηρούνται στα 54 της άρθρα, καθώς και σε δύο μεταγενέστερα προαιρετικά πρωτόκολλα. Η Σύμβαση καθορίζει με σαφήνεια πως οι γονείς έχουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην ανατροφή των παιδιών.

Στο κείμενό της ενθαρρύνει τους γονείς να αντιμετωπίζουν τα ζητήματα δικαιωμάτων με τα παιδιά τους "με τρόπο που ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του" (άρθρο 5). Οι γονείς, που γνωρίζουν και διαισθάνονται το επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού τους, θα το κάνουν αυτό με φυσικό τρόπο. Τα θέματα που συζητούν, ο τρόπος με τον οποίο απαντούν σε ερωτήσεις και οι πειθαρχικές μέθοδοι που χρησιμοποιούν, θα διαφέρουν ανάλογα με το αν το παιδί είναι 3, 9 ή 16 ετών.

Η Σύμβαση δηλώνει πως οποιοσδήποτε κάτω των 18 ετών (ο ορισμός του παιδιού), ανεξαρτήτως φύλου, καταγωγής, θρησκείας ή πιθανής αναπηρίας, χρειάζεται ειδική φροντίδα και προστασία επειδή τα παιδιά είναι συχνά τα περισσότερο ευάλωτα άτομα.

Παρότι η Σύμβαση έχει συνολικά 54 άρθρα, διέπεται από τέσσερις θεμελιώδεις αρχές:

- Μη-Διάκριση (άρθρο 2): Δεν πρέπει ούτε να επωφελείσαι, ούτε να υποφέρεις εξ' αιτίας φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, ή εθνικής, κοινωνικής ή εθνοτικής καταγωγής, ή εξ' αιτίας οποιασδήποτε πολιτικής ή άλλης θέσης, εξ' αιτίας της κοινωνικής σου θέσης ή της περιουσίας ή της οικογένειας στην οποία γεννήθηκες, ή επειδή έχεις κάποια αναπηρία.
- Το Καλύτερο Συμφέρον του Παιδιού (άρθρο 3): Νόμοι και δράσεις που επηρεάζουν παιδιά πρέπει να θέτουν προτεραιότητα στο τι είναι το καλύτερο για σένα και να σε ωφελούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.
- Επιβίωση, Ανάπτυξη και Προστασία (άρθρο 6): Οι αρχές στη χώρα σου πρέπει να σε προστατεύουν και να βοηθούν ώστε να εξασφαλισθεί η ολοκληρωμένη ανάπτυξή σου - φυσική, πνευματική, ηθική και κοινωνική.
- Συμμετοχή (άρθρο 12): Έχεις το δικαίωμα να εκφράζεις τη γνώμη σου για τις αποφάσεις που αφορούν τη ζωή σου και οι απόψεις σου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Όλα τα παιδιά έχουν συγκεκριμένα δικαιώματα που ορίζονται από τις Διεθνείς Συμβάσεις, το Σύνταγμα και τους νόμους. Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού είναι ένας από τους πέντε κύκλους δραστηριότητας της συνταγματικά κατοχυρωμένης Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη». Δημιουργήθηκε με βάση τον νόμο 3094/2003, και έχει αναλάβει την άσκηση των καθηκόντων του Συνήγορου του Παιδιού.

Το σημαντικότερο κείμενο για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι η *ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΟΗΕ*. Η Σύμβαση αυτή, που υπογράφηκε το 1989 από τα κράτη- μέλη του

Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1992 έγινε νόμος και στην χώρα μας (νόμος 2101/92).

Η Σύμβαση είναι το βασικό εργαλείο που καλύπτει όλο το φάσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του παιδιού και περιλαμβάνει πολιτειακά, πολιτικά, οικονομικά, πολιτισμικά και πολιτιστικά δικαιώματα χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, κρατικής, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, περιουσιακής κατάστασης, ανικανότητας, γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης του ιδίου ή των γονέων του ή των νόμιμων κηδεμόνων του. Όλες οι αποφάσεις που αφορούν παιδί πρέπει να λαμβάνουν πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

Μέρος Α

Ο Συνήγορος & τα Δικαιώματα του Παιδιού

Α1. Ο συνήγορος του παιδιού

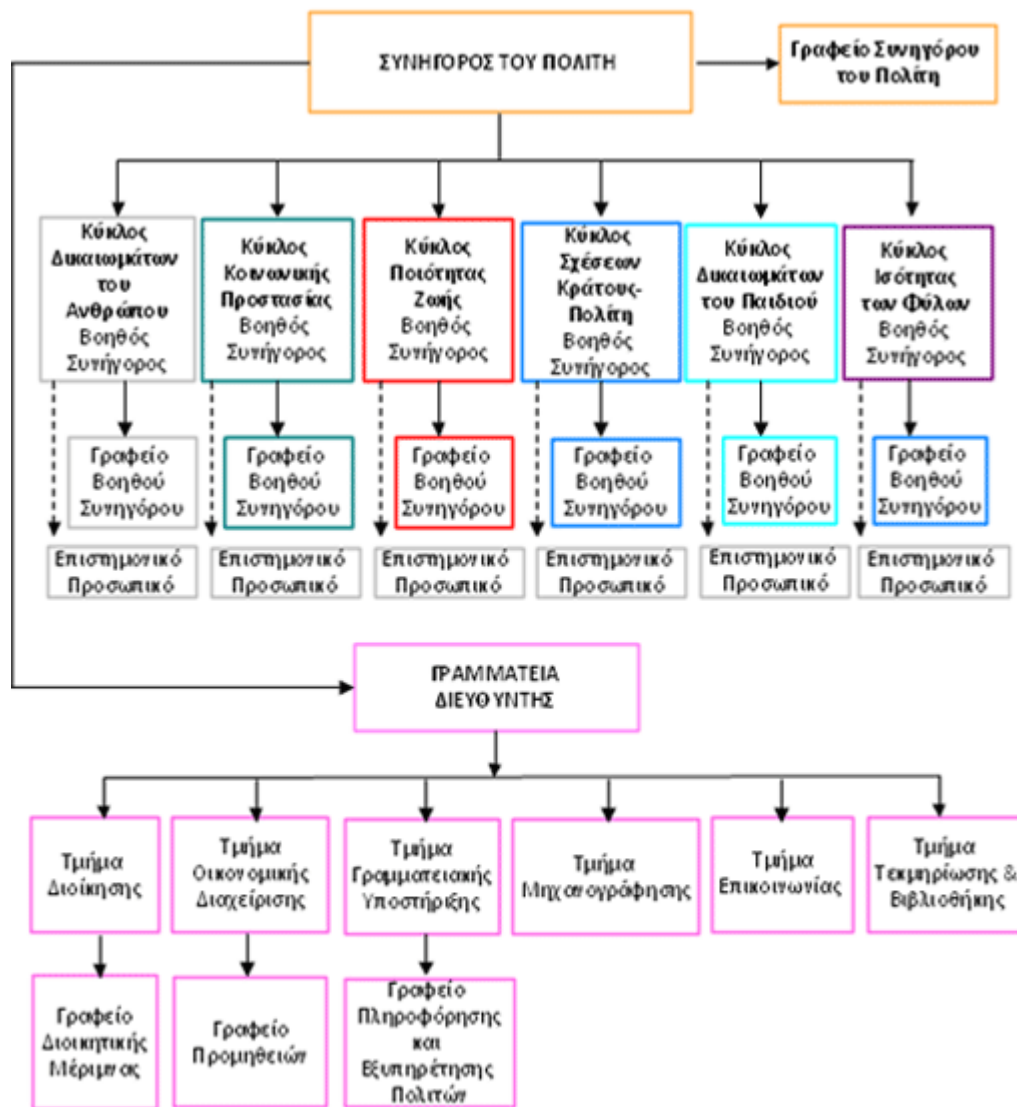
Ο Συνήγορος του Παιδιού είναι μια ανεξάρτητη αρχή προάσπισης των δικαιωμάτων των παιδιών, ένας θεσμός που υπάρχει στην παγκόσμια κοινότητα από το 1981, όταν διορίστηκε η πρώτη Συνήγορος του Παιδιού στη Νορβηγία. Σήμερα υπάρχει μεγάλος αριθμός Συνηγόρων του Παιδιού σε όλο τον κόσμο. Στην Ευρώπη το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού (ENOC) αριθμεί περισσότερα από 40 μέλη. Στην Ελλάδα το ρόλο του Συνηγόρου του Παιδιού ασκεί ο Συνήγορος του Πολίτη, στον οποίο με βάση ειδική νομοθετική ρύθμιση (ν.3094/2003) διορίζεται ένας Βοηθός Συνήγορος για το Παιδί και λειτουργεί ένας κύκλος δραστηριότητας που ασχολείται αποκλειστικά με την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Πρώτος Βοηθός Συνήγορος για το Παιδί ορίστηκε το 2003 ο Γιώργος Μόσχος, η θητεία του οποίου ανανεώθηκε το 2008 και το 2011.

Ο Γιώργος Μόσχος εξειδικεύτηκε και εργάστηκε στους τομείς της υπεράσπισης των δικαιωμάτων του παιδιού, της εμπύχωσης, της υποστήριξης και της έκφρασης παιδιών και εφήβων, ιδίως αυτών που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό, και της εκπαίδευσης ενηλίκων. Συνεργάστηκε κυρίως με τις γενικές γραμματείες Λαϊκής Επιμόρφωσης και Νέας Γενιάς, τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας, με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και με τη μη κυβερνητική οργάνωση «ΑΡΣΙΣ Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων», της οποίας υπήρξε ένα από τα ιδρυτικά μέλη. Συμμετείχε στα Διοικητικά Συμβούλια Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Δικτύων για τα Δικαιώματα των Παιδιών και την υποστήριξη κοινωνικά αποκλεισμένων νέων. Ανέλαβε τα καθήκοντα του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού αμέσως μόλις δημιουργήθηκε ο Συνήγορος του Παιδιού. Συμμετείχε ενεργά στο

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού του οποίου διατέλεσε και Πρόεδρος.

Η διαφορά του Συνηγόρου του Παιδιού από το Συνήγορο του Πολίτη έγκειται κυρίως στο ότι ασχολείται με όλο το φάσμα των παραβιάσεων των δικαιωμάτων των παιδιών (δηλαδή και στον ιδιωτικό χώρο, την οικογένεια, κλπ), ενώ ο Συνήγορος του Πολίτη ασχολείται με παραβιάσεις δικαιωμάτων πολιτών από δημόσιες υπηρεσίες μόνο, αλλά και στο γεγονός ότι οι Συνήγοροι του Παιδιού παγκοσμίως αναλαμβάνουν μεγάλο αριθμό πρωτοβουλιών για την προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών, με τακτικές επισκέψεις σε σχολεία και ιδρύματα, επικοινωνίες με τα παιδιά, τους επαγγελματίες που εργάζονται μαζί τους και τους γονείς, συναντήσεις με εκπροσώπους υπουργείων και φορέων, οργάνωση εκδηλώσεων, παραγωγή και διάχυση ενημερωτικού υλικού, διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης, κ.α.

Ο Συνήγορος του Παιδιού ανήκει στη δομή του Συνηγόρου του Πολίτη, εξειδικεύεται λεπτομερώς στον κανονισμό λειτουργίας και απεικονίζεται σχηματικά στο ακόλουθο διάγραμμα.

Πηγή: <http://www.synigoros.gr>

A2. Τα δικαιώματα των παιδιών

Τα δικαιώματα του παιδιού περιγράφονται στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που υιοθετήθηκε πριν 25 χρόνια (το 1989) από τη Γενική Συνέλευση των κρατών μελών του ΟΗΕ. Αφορούν όλους τους τομείς της ζωής των παιδιών, δηλαδή των προσώπων 0 ως 18 ετών, και περιλαμβάνουν από γενικότερα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη ζωή, στην ανάπτυξη και σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης, μέχρι ειδικότερα που αφορούν τομείς της ζωής (οικογένεια, εκπαίδευση, υγεία, κλπ) και ειδικότερες ομάδες παιδιών (παιδιά με αναπηρίες, μειονότητες, πρόσφυγες, κλπ)¹.

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού περιλαμβάνει τρεις μεγάλες κατηγορίες δικαιωμάτων:

- a) Τα δικαιώματα σε **παροχές** από την πολιτεία για την εκπαίδευση, την σωματική και ψυχική υγεία, την κοινωνική πρόνοια, τον πολιτισμό, κλπ
- b) Τα δικαιώματα **προστασίας**, που αφορούν τόσο τους γονείς όσο και τα όργανα της πολιτείας, και περιλαμβάνουν τη φροντίδα του παιδιού, την προστασία του από διακρίσεις, κάθε μορφής παραμέληση, κακοποίηση και εκμετάλλευση, την προστασία των δικαιωμάτων ειδικών ομάδων παιδιών, κλπ
- c) Τα δικαιώματα **συμμετοχής**, που περιλαμβάνουν το δικαίωμα ταυτότητας, ελεύθερης έκφρασης γνώμης, σεβασμού της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής, πρόσβαση σε ενημέρωση, στον πολιτισμό, ψυχαγωγία, κλπ

¹ Έντυπο «Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού»

Καταπατούνται περισσότερο κυρίως τα δικαιώματα που αφορούν την οικογένεια, όπου δεν μπορεί να υπάρξει εύκολα έλεγχος από τρίτους, και τα δικαιώματα έκφρασης γνώμης, μια και ακόμη είναι ευρέως διαδεδομένη η άποψη ότι ένα παιδί δεν μπορεί να έχει γνώμη για τα θέματα της ζωής του. Δυστυχώς στην Ελλάδα εξακολουθεί να είναι ισχυρή και η αντίληψη ότι τα παιδιά είναι «ιδιοκτησία» των γονέων, η οποία οδηγεί σε πολλές παραβιάσεις και αυθαιρεσίες σε βάρος τους.

Τα τελευταία χρόνια, με την οικονομική κρίση, έχουν αυξηθεί οι παραβιάσεις που σχετίζονται με τη διασφάλιση ενός αναγκαίου επιπέδου ζωής, μια και περισσότερο από το ένα τρίτο του πληθυσμού των παιδιών, σύμφωνα με τις έρευνες, απειλούνται από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ενώ είναι πλέον αρκετά τα παιδιά που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα για την επιβίωσή τους (στέγη, τροφή, ρούχα). Επίσης πολλά παιδιά βιώνουν εντάσεις στις οικογένειές τους, ενώ υπάρχει μεγάλη ανασφάλεια σε όλη τους τη ζωή. Η αύξηση της βίας και των διακρίσεων σε βάρος των αδυνάτων και των διαφορετικών είναι ένα ακόμη χαρακτηριστικό στοιχείο των καιρών μας.

Ορισμένα από τα δικαιώματα που περιέχονται στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού²:

- Όλα τα παιδιά είναι ίσα και πρέπει να προστατεύονται από διακρίσεις λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, καταγωγής, πεποιθήσεων, νομικής κατάστασης των ίδιων ή μελών της οικογένειάς τους.
- Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις αποφάσεις που το αφορούν.

² Έντυπο «Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού»

- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ταυτότητα, δηλαδή σε ένα όνομα, επώνυμο και ιθαγένεια.
- Τα παιδιά πρέπει να μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον που τους παρέχει τα αναγκαία υλικά αγαθά (στέγη, ρούχα, τροφή) και διασφαλίζει τη σωματική, νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να μην αποχωρίζονται από τους γονείς τους, εκτός αν αυτό γίνεται με κοινή απόφαση των γονέων ή ύστερα από απόφαση της Πολιτείας, επειδή οι γονείς τα παραμελούν ή τα κακομεταχειρίζονται.
- Όλα τα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους, έχουν δικαίωμα να εκφράζουν τη γνώμη και τις απόψεις τους σε θέματα που τα αφορούν. Οι ενήλικες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη τους πριν πάρουν αποφάσεις γι' αυτά.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις τους.
- Κανείς δεν μπορεί να επεμβαίνει αυθαίρετα στην ιδιωτική ζωή των παιδιών, στην οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία τους, ούτε να προσβάλλει την τιμή και την υπόληψή τους.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα μέσα ενημέρωσης (εφημερίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικά μέσα) αλλά πρέπει και να προστατεύονται από τις αρνητικές επιδράσεις τους.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφής κακομεταχείριση: βία, παραμέληση, κακοποίηση (σωματική, λεκτική, ψυχολογική, σεξουαλική) και εκμετάλλευση, μέσα και έξω από την οικογένεια.

- Τα παιδιά που προέρχονται από ξένη χώρα έχουν δικαίωμα φροντίδας και προστασίας.
- Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες έχουν δικαίωμα στη δωρεάν ειδική φροντίδα, εκπαίδευση και επιμόρφωση, ώστε να απολαμβάνουν ισότιμη και αξιοπρεπή ζωή.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ιατρική περίθαλψη και φροντίδα, τους εμβολιασμούς, τη νοσηλεία, κ.λπ.
- Όταν η οικογένεια δεν μπορεί να φροντίσει ένα παιδί, τότε η Πολιτεία αναλαμβάνει τη φροντίδα του με θεσμούς όπως η υιοθεσία, η φιλοξενία σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα, που πρέπει να σέβονται πλήρως τα δικαιώματά του.
- Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητές τους. Το κράτος πρέπει να παίρνει μέτρα ώστε τα παιδιά να γράφονται και να μη διακόπτουν στο σχολείο, να αναπτύσσουν τις ικανότητες και την προσωπικότητά τους. Τα πειθαρχικά μέτρα δεν πρέπει να προσβάλλουν την αξιοπρέπεια των μαθητών.
- Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ανάπαυση, στο παιχνίδι και την ψυχαγωγία.
- Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε μορφής οικονομική εκμετάλλευση (επαιτεία, εκπόρνευση, πορνογραφία, δουλεμπόριο, κ.λπ.) Έχουν όμως δικαίωμα στην εργασία με ασφάλιση και υπό προϋποθέσεις, ανάλογα με την ηλικία, το είδος εργασίας, το ωράριο, κ.λπ..
- Τα παιδιά που είτε τα ίδια είτε μέλη της οικογένειάς τους κάνουν χρήση ναρκωτικών ή άλλων ουσιών που προκαλούν εξάρτηση έχουν δικαίωμα κατάλληλης υποστήριξης.
- Τα παιδιά που συλλαμβάνονται και δικάζονται έχουν δικαίωμα να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό στην ιδιωτική

τους ζωή, να ενημερώνονται αναλυτικά από τις Αρχές σε κατανοητή γλώσσα και να έχουν νομική βοήθεια. Σε περίπτωση που είναι απολύτως απαραίτητη η κράτησή τους, αυτή πρέπει να γίνεται χωριστά από ενήλικα άτομα και με σεβασμό στην προσωπικότητα και τις ανάγκες τους.

Μέρος Β

Η Συγκρότηση, η Λειτουργία και
οι Δράσεις του Συνηγόρου του
Παιδιού

B1. Η συγκρότηση και η λειτουργία του Συνηγόρου του παιδιού

Ο κ. Γεώργιος Μόσχος είναι ο Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη, υπεύθυνος του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού. Ο Κύκλος αυτός είναι το τμήμα της ανεξάρτητης αρχής που έχει ως αποστολή την προάσπιση και η προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού και είναι αρμόδιος και για θέματα που ανάγονται σε δημόσιες υπηρεσίες, αλλά και σε ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που προσβάλλουν τα δικαιώματα του παιδιού. Όπως είδαμε και παραπάνω στην εργασία, ο Συνήγορος του Παιδιού λειτουργεί, λοιπόν, ως τμήμα του Συνηγόρου του Πολίτη.

Στα 2 χρόνια λειτουργίας του ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού στο Συνήγορο του Πολίτη:

- ➔ Έχει ασχοληθεί με 470 έγγραφες αναφορές – καταγγελίες, 40% των οποίων σχετίζονται με την εκπαίδευση.
- ➔ Έχει δημιουργήσει ειδική ιστοσελίδα όπου παρουσιάζονται η λειτουργία, οι δράσεις και οι προτάσεις του ([www .0-18. gr](http://www.0-18.gr)).
- ➔ Λειτουργεί ειδική τηλεφωνική γραμμή χωρίς χρέωση για ανηλίκους (800.11.32000, καθημερινά 9 :00 π.μ – 3 3 :00 μ.μ.)
- ➔ Έχει δημιουργήσει προγράμματα για μαθητές και σχολεία.
- ➔ Έχει παρέμβει δημοσιεύοντας επιστολές, πορίσματα και δελτία τύπου που αφορούν την εφαρμογή των δικαιωμάτων του παιδιού .
- ➔ Έχει αναλάβει πρωτοβουλίες για προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στην οικογένεια, στο σχολείο, στις υπηρεσίες, στα ιδρύματα, στους χώρους κράτησης, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και γενικά σε όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής.

Ο Συνήγορος του Παιδιού, συμμετείχε τον Σεπτέμβρη του 2015 για δεύτερη φορά στις εργασίες της Βουλής των Εφήβων, επιχειρώντας να συνδέσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων με την ειδική αποστολή της Αρχής για την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού και να κινητοποιήσει τους/ τις έφηβους βουλευτές να συζητήσουν για θέματα που συνδέονται με τις ανάγκες και εμπειρίες τους.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή την τρέχουσα προεκλογική περίοδο, δημοσιοποιεί την επιστολή που έστειλε προς τους επικεφαλής των κομμάτων που εκπροσωπούνταν στη Βουλή των Ελλήνων και στο Ευρωκοινοβούλιο και προς το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης τον Ιανουάριο του 2015. Με την επιστολή του αυτή ο Συνήγορος είχε προτείνει να υπάρξει διακομματική συμφωνία για να αποφεύγεται η φωτογράφιση και μαγνητοσκόπηση των πολιτικών με παιδιά, καθώς και η εμφάνιση και συμμετοχή των παιδιών σε πολιτικά μηνύματα, διαφημίσεις, αφίσες, προεκλογικές ομιλίες και εκδηλώσεις.

Το διαδίκτυο είναι ένα χρήσιμο και σημαντικό εργαλείο για τους νέους σήμερα. Χρειάζεται όμως να συνδυάζεται με γνώσεις για το πώς ασκούνται και πώς προστατεύονται τα δικαιώματα των χρηστών του, ιδίως των ανηλίκων.

Για το λόγο αυτό ο Συνήγορος του Παιδιού ασχολείται με το θέμα αυτό και αναπτύσσει διάφορες δραστηριότητες:

- συζητά και ακούει τις απόψεις των παιδιών για την προστασία των δικαιωμάτων τους στο διαδίκτυο στα σχολεία και άλλους χώρους που επισκεπτέται αλλά και μέσα από το ηλεκτρονικό φόρουμ της Κοινότητας Εφήβων Συμβούλων του. Μάλιστα έφηβοι σύμβουλοι

του εμπνεύστηκαν και εικονογράφησαν μόνες τους μια «συνταγή» με συμβουλές για ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο.

- η Κοινότητα Εφήβων Συμβούλων του πραγματοποίησε έρευνα για την έκφραση των απόψεων των παιδιών μέσω του διαδικτύου σε 1165 μαθητές σχολείων διαφόρων περιοχών της χώρας.
- έφηβοι σύμβουλοί του συμμετείχαν στην ημερίδα "Διαδίκτυο και νέοι", όπου παρουσίασαν ιδέες, απόψεις, εμπειρίες και προτάσεις τους.
- συζητά το θέμα σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσα από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εφήβων Συμβούλων Συνηγόρων του Παιδιού (ENYA) στο οποίο συμμετέχει.
- μετά από δημόσια διαβούλευση και μελέτη της νομοθεσίας εκπόνησε προτάσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών στα ίντερνετ καφέ.
- συμμετέχει στην πρωτοβουλία "Κέντρο Οικογενειακής Ασφάλειας" της google.

Οι Επιστήμονες που εργάζονται στον Κύκλο Δικαιωμάτων του Παιδιού και συγκροτούν όλες τις ενέργειες του είναι οι:

Κουβαριτάκη Ιωάννα - νομικός

Μοσχοπούλου Αλεξάνδρα - νομικός

Μπαφέ Νίκη - ψυχολόγος

Μπλιάτη Μαρία - νομικός

Παπαδημητρίου Ματούλα- επικοινωνιολόγος

Πούλου Σταματίνα - νομικός

Ρούτση Άννα - νομικός

Στρατιδάκη Σαμάνθα - κοινωνική λειτουργός

Τσάγκαρη Μαρία - ψυχολόγος

Στο Συνήγορο του Πολίτη μπορεί να απευθυνθεί οποιοσδήποτε γνωρίζει ότι παραβιάζονται δικαιώματα του παιδιού και να ζητήσει τη βοήθειά του για την αποκατάσταση και την προστασία τους.

Χρήσιμες συνδέσεις:

- Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών για το παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο «SafeLine»
- Ελληνικός Κόμβος Ασφαλούς Διαδικτύου «Safer Internet»
- Τμήμα προβληματικής χρήσης διαδικτύου του 18 Άνω
- Μονάδα Εφηβικής Υγείας, Β' Παιδιατρικής Κλινικής Παν/μίου Αθηνών-Νοσοκομείου Παίδων «Π. & Α. Κυριακού»
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα - ιστοσελίδα «Μην παίρνεις τίποτα ως δεδομένο... Σκέψου πιο... προσωπικά!»
- Πρωτοβουλία του Αργηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας Cyberkids
- "Internet - Facebook". Ιστολόγιο του Δήμου Μαρκόπουλου

B2. Η Δράση του θεσμού

Αναφορά στο Συνήγορο του Παιδιού μπορεί να υποβληθεί από κάθε άμεσα ενδιαφερόμενο (γονέα, παιδί, άλλο συγγενή) ή από πρόσωπα που έχουν άμεση αντίληψη παραβίασης δικαιώματος του παιδιού (δηλαδή έχουν λάβει γνώση της με ίδια μέσα). Η αναφορά πρέπει να είναι γραπτή και επώνυμη. Ο υποβάλλων την αναφορά μπορεί να ζητήσει το όνομά του να μείνει απόρρητο έναντι τρίτων.

Κάθε παιδί μπορεί υποβάλλει αναφορά γραπτώς, να επικοινωνήσει τηλεφωνικά στη γραμμή για παιδιά ή να έρθει στα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη για να συζητήσει το θέμα που το απασχολεί. Τα στοιχεία των παιδιών παραμένουν απόρρητα, εκτός εάν υποβληθεί αναφορά ή αν κριθεί ότι βρίσκονται σε κίνδυνο και απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες. Τα παιδιά ενημερώνονται σχετικά. Η επικοινωνία με τα παιδιά γίνεται με τον τρόπο που αυτά επιθυμούν (γραπτά ή προφορικά).

Όταν η αναφορά αφορά πράξεις ή παραλήψεις δημοσίων φορέων, (κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 3094/2003), ο Συνήγορος του Πολίτη επικοινωνεί γραπτά και, αν χρειάζεται, τηλεφωνικά με τους εμπλεκόμενους φορείς για να διερευνήσει το βάσιμο της καταγγελίας, ζητώντας την άποψή τους και συναφή έγγραφα. Αν κριθεί αναγκαίο διενεργεί επισκέψεις, αυτοψίες, παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη ή ζητά τη συνδρομή ελεγκτικών οργάνων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη μετά τη διαπίστωση παραβιάσεων από δημόσιους φορείς, διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού καθώς επίσης μπορεί να συντάξει πόρισμα το οποίο γνωστοποιεί

στον αρμόδιο Υπουργό και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Στις προτάσεις του προς τις υπηρεσίες, μπορεί να θέτει προθεσμία, μέσα στην οποία οφείλουν να τον ενημερώσουν για τις ενέργειές τους. Μπορεί να δημοσιοποιήσει τη μη αποδοχή των προτάσεών του, εφόσον κρίνεται ανατιολόγητη. Και αν κατά την έρευνα διαπιστωθεί παράνομη ενέργεια δημόσιου λειτουργού, μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαιτίου.

Εφόσον διαπιστώσει παραβίαση δικαιωμάτων παιδιού, προβαίνει στις ενδεικνυόμενες ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν τεθεί υπόψη του και προτείνει κάθε αναγκαίο μέτρο για άρση της παραβίασης και την προστασία του παιδιού.

Στις περιπτώσεις χειρισμού υποθέσεων παραβιάσεων από ιδιώτες φυσικά πρόσωπα, ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού δεν υποκαθιστά το ρόλο υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, ούτε αυτόν της δικαιοσύνης. Ο Συνήγορος του παιδιού ερευνά και προτείνει τους τρόπους με τους οποίους τα δικαιώματα του παιδιού μπορούν να προστατευθούν άμεσα αλλά και μακροπρόθεσμα. Για να επιτύχει στο σκοπό του αναπτύσσει ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών σε όλη την Ελλάδα με κοινωνικές υπηρεσίες και φορείς, υπηρεσίες υγείας, εισαγγελικές αρχές κλπ.

Όταν η υπόθεση αφορά οικογενειακές διαφορές (επιμέλεια /επικοινωνία σε περιπτώσεις διαζυγίων, προβλήματα ενδο-οικογενειακών σχέσεων) ή όταν προσφεύγει ο ένας των γονέων, ο Συνήγορος του παιδιού τον ενημερώνει για τα δικαιώματα του παιδιού σύμφωνα με το νόμο, και αναζητά τη συναίνεση και των δύο γονέων, ώστε να παρέμβει διαμεσολαβητικά για την άρση των παρατηρούμενων παραβιάσεων.

Όταν προσφεύγει το παιδί, προηγείται συμβουλευτική προς το παιδί και ακολουθεί επικοινωνία με τους γονείς. Ενώ όταν η υπόθεση αφορά παραβιάσεις που ενδέχεται να συνιστούν ποινικά αδικήματα, μπορεί να

επικοινωνήσει με τον αρμόδιο εισαγγελικό λειτουργό προκειμένου να λάβει τα αναγκαία μέτρα.

Εάν οι δημόσιες υπηρεσίες στις οποίες απευθύνεται ο Συνήγορος του Πολίτη δεν ενεργοποιηθούν, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους, τότε η Αρχή ελέγχει και τις δικές τους ευθύνες και προτείνει τα αναγκαία μέτρα. Ο Συνήγορος του παιδιού μπορεί επίσης να συστήσει στον πολίτη που έχει υποβάλει την αναφορά και άλλες ενέργειες, όπως προσφυγή σε αρμόδιες μη κυβερνητικές οργανώσεις, με τις οποίες ο Κύκλος επικοινωνεί. Για τη διερεύνηση των συνθηκών σε ιδρύματα ή σε άλλους φορείς που ασχολούνται με το παιδί, ώστε να διαπιστωθεί εάν τηρείται η νομιμότητα ή παραβιάζονται τα δικαιώματα του παιδιού.

Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού μπορεί να κάνει θεσμικές ή νομοθετικές προτάσεις, έχει δηλαδή τη δυνατότητα να διατυπώνει προς τα αρμόδια Υπουργεία και τον Πρωθυπουργό θεσμικές και νομοθετικές προτάσεις που αφορούν το παιδί, με ειδικές εκθέσεις που συντάσσει, ύστερα από τη διερεύνηση υποθέσεων στο πλαίσιο της γενικότερης αποστολής και δράσης του για την προάσπιση και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού.

Ο Συνήγορος του Παιδιού «ακούει» και αναδεικνύει τη φωνή και τις θέσεις των παιδιών, μέσω οργανωμένων συναντήσεων με ομάδες παιδιών, τις οποίες επισκέπτεται στο σχολείο, στη γειτονιά, στους χώρους φιλοξενίας, εργασίας, ψυχαγωγίας τους, κλπ.

Ανταποκρίνεται στο ενδιαφέρον που εκδηλώνουν ομάδες παιδιών και επαγγελματίες που εργάζονται μαζί τους, επικοινωνώντας σε θέματα που αφορούν την προάσπιση και προαγωγή δικαιωμάτων του παιδιού. Καθώς

επίσης, επιχειρεί να συμβάλλει στην ενημέρωση ανηλίκων και ενηλίκων για τα δικαιώματα του παιδιού μέσα από:

- ❖ Την έκδοση και τη διάδοση ενημερωτικών φυλλαδίων για παιδιά και ενηλίκους
- ❖ Τη λειτουργία website
- ❖ Τη λειτουργία ειδικής τηλεφωνικής γραμμής για παιδιά
- ❖ Τη συμμετοχή σε ημερίδες, εκδηλώσεις, κλπ.
- ❖ Την πραγματοποίηση σεμιναρίων για επαγγελματίες που ασχολούνται με παιδιά και οικογένεια
- ❖ Την παραγωγή υλικού ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματα του παιδιού

Ο Συνήγορος του Παιδιού ερευνά τα περιστατικά που του αναφέρονται και εφόσον διαπιστώσει ότι μια δημόσια υπηρεσία έχει προσβάλει τα δικαιώματα του παιδιού, προτείνει τρόπους άρσης της προσβολής και επίλυσης του προβλήματος.

Όταν η αναφορά στρέφεται κατά ιδιωτών (φυσικών ή νομικών προσώπων), ο Συνήγορος προβαίνει σε όλες τις ενδεικνυόμενες ενέργειες και προτείνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού. Είναι σημαντική η κατανόηση ότι ο Συνήγορος του Παιδιού δεν είναι εισαγγελέας, δικαστήριο, δικηγόρος, νομικός σύμβουλος ή κοινωνική υπηρεσία. Ενώ, από την άλλη πλευρά, η Εισαγγελία Ανηλίκων είναι η αρμόδια υπηρεσία που εκπροσωπεί την παραδοσιακή δημόσια εξουσία στον τομέα αυτό. Οι αποφάσεις του Εισαγγελέα Ανηλίκων είναι άμεσα εκτελεστές και η μη συμμόρφωση προς αυτές επισύρει κυρώσεις.

Για τη διερεύνηση και επίλυση των προβλημάτων που εντοπίζει, καθώς και για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, ο Συνήγορος του

Πολίτη μπορεί να ζητήσει τη συνεργασία δημοσίων υπηρεσιών ή άλλων φορέων (πρόνοιας, ψυχικής υγείας, κ.ά.) ή την παρέμβαση της αρμόδιας δικαστικής αρχής.

Ο Συνήγορος του Παιδιού εγγυάται την εχεμύθεια και την διαφύλαξη του απορρήτου όλων των εγγράφων και των στοιχείων που τίθενται υπόψη του. Κατά τη διαδικασία εξέτασης μιας υπόθεσης, όλες οι υπηρεσίες και οι ιδιώτες είναι υποχρεωμένοι να του διαθέτουν τα αναγκαία για την έρευνα στοιχεία που βρίσκονται στην κατοχή τους.

Ο Συνήγορος για να προαγάγει τα δικαιώματα του παιδιού, ελέγχει την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού και προωθεί τη διάδοσή της. Παρακολουθεί την επίδραση της νομοθεσίας στην καθημερινή ζωή των παιδιών. Για τον σκοπό αυτό, συντάσσει ειδικές εκθέσεις που απευθύνει στα αρμόδια υπουργεία.

Είναι σημαντικό να ενημερώνει τα παιδιά για τα δικαιώματά τους και για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να τα υπερασπίζονται. Για τον σκοπό αυτό, διαθέτει έντυπο υλικό, ειδική τηλεφωνική γραμμή και δυναμικό χώρο στο διαδίκτυο. Επίσης, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης γονέων και επαγγελματιών που εργάζονται με το παιδί. Επισκέπτεται σχολεία, ιδρύματα, χώρους κράτησης και κέντρα όπου τα παιδιά ζουν, εκπαιδεύονται και περνούν τον χρόνο τους.

Οργανώνει συζητήσεις με ομάδες παιδιών για να ακούσει τις απόψεις, τα προβλήματα και τις προτάσεις τους. Συνεργάζεται και επικοινωνεί με υπηρεσίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με το παιδί, εκπαιδευτικές κοινότητες, κ.ά. Καθώς επίσης, συμμετέχει σε συναφείς επιστημονικές συναντήσεις.

Με λίγα λόγια, ο Συνήγορος διαμεσολαβεί ύστερα από αναφορές πολιτών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις παραβίασης δικαιωμάτων του παιδιού, επιδιώκοντας την προστασία και την αποκατάστασή τους. Εάν το κρίνει αναγκαίο, σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων, ενεργεί αυτεπάγγελτα. Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής των διεθνών συμβάσεων και της λοιπής εθνικής νομοθεσίας για τα δικαιώματα του παιδιού, την ενημέρωση του κοινού, την ανταλλαγή απόψεων με εκπροσώπους φορέων και την εκπόνηση προτάσεων προς την πολιτεία.

Μέρος Γ

Η Προστασία του Παιδιού σε
Παγκόσμιο Επίπεδο

Η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

Η Ευρώπη τα τελευταία χρόνια δείχνει μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για τα παιδιά. Βέβαια εξαρτάται και από τους διαθέσιμους πόρους όπως και από τις αντιλήψεις που υπάρχουν για τα παιδιά. Για παράδειγμα στη Σουηδία υπάρχουν πολλές υπηρεσίες, σχολεία και παιδότοποι για παιδιά, αλλά και σοβαρά προβλήματα σε αρκετές οικογένειες λόγω αλκοολισμού και ψυχικών διαταραχών των γονέων. Μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού, γνωστοποιείται ότι στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης γίνονται όλο και περισσότερες εκστρατείες για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών.

Ο θεσμός του Συνηγόρου του Παιδιού λειτουργεί ήδη σε 24 από τα 47 κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Διεθνώς, ο θεσμικός ρόλος του Συνηγόρου του Παιδιού πρωτοεμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του '80, σε μια χρονική περίοδο που συνέπεσε με τη θέσπιση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ). Η διεθνής κοινότητα, ύστερα από τρεις δεκαετίες διαλόγου που ακολούθησαν την υπογραφή της Διεθνούς Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1959), κατέληξε, το 1989, σε ένα κείμενο κανόνων και κοινών δεσμεύσεων, που στη συνέχεια επικυρώθηκε σταδιακά από τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ, με σκοπό να ενσωματωθεί στις εθνικές νομοθεσίες, ασκώντας έτσι ουσιαστική επιρροή στις πρακτικές της κάθε χώρας. Η ΔΣΔΠ έχει υπογραφεί και επικυρωθεί από όλα τα κράτη που συμμετείχαν στον ΟΗΕ εκτός από δύο (ΗΠΑ και Σομαλία, τα οποία την έχουν υπογράψει, αλλά δεν την έχουν επικυρώσει ως εθνικό νομοθέτημα).

Η Ειδική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που συστάθηκε από τον ΟΗΕ για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης σε όλα

τα συμβαλλόμενα κράτη, συμπεριέλαβε στις συστάσεις της προς τα κράτη-μέλη τη δημιουργία «ανεξάρτητων αρχών που θα διασφαλίζουν την καλύτερη εφαρμογή και παρακολούθηση της Σύμβασης». Ειδικότερα, στην Έκθεση Παρατηρήσεων της σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης στην Ελλάδα (1.2.2002), η Επιτροπή συνέστησε προς την ελληνική κυβέρνηση «να προσδιορίσει σαφώς το ρόλο του Συνηγόρου του Πολίτη και του Παρατηρητηρίου για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σύμφωνα με τους κανόνες των Παρισίων (του ΟΗΕ) και να εξασφαλίσει την προσβασιμότητά τους στα παιδιά και ότι μπορούν να επιληφθούν υποθέσεων κατόπιν ατομικών αναφορών με τρόπο ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των παιδιών εντός και εκτός οικογένειας».

Ήδη από το 1997, με πρωτοβουλία του Νορβηγού Συνηγόρου του Παιδιού και με συμμετοχή 12 συναφών ανεξάρτητων αρχών, δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού (ENOC), το οποίο καθόρισε τις προδιαγραφές που θα έπρεπε να πληροί μια τέτοια Αρχή. Στην Ελλάδα, η δημόσια συζήτηση για τη δημιουργία Συνηγόρου του Παιδιού με βάση τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας αλλά και τις συστάσεις της Ειδικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ κατέληξε στην έκδοση του Νόμου 3094/2003, που ανέθεσε την αρμοδιότητα της προάσπισης και της προαγωγής των δικαιωμάτων του παιδιού στην ανεξάρτητη αρχή Συνήγορος του Πολίτη.

Διαφαίνεται καθαρά, πως στην Ελλάδα φροντίζουμε ιδιαίτερα τα παιδιά, αλλά δεν διαθέτουμε αρκετές υπηρεσίες για αυτά, ιδίως όταν πάει κάτι στραβά. Επίσης, υπάρχει ακόμα έντονο το σύνδρομο ότι «δικό μου είναι το παιδί, ότι θέλω το κάνω», όπως και το «παιδιά είναι, δεν θα χαλάσει και ο κόσμος να πάθουν και κάτι, θα το ξεπεράσουν». Χρειάζεται να κάνουμε ακόμη σημαντικά βήματα για να υποστηρίξουμε τα παιδιά με

αναπηρίες, τα παιδιά θύματα παραμέλησης – κακοποίησης, τα παιδιά Ρομά, μετανάστες και πρόσφυγες και γενικότερα τα παιδιά που λόγω κάποιου χαρακτηριστικού ή εμπειρίας τους βρίσκονται σε μειονεκτικότερη θέση στην κοινωνία.

Επίλογος

Τα συμπεράσματα μας ερευνώντας τα δικαιώματα του παιδιού και συγκεκριμένα το Συνήγορο του Παιδιού είναι πως θα πρέπει να μάθουμε καλύτερα τα δικαιώματα των παιδιών και να τους τα διδάξουμε με απλό και κατανοητό τρόπο. Να ακούμε προσεκτικά τα παιδιά μας και να τα παροτρύνουμε να μιλούν για ότι τους δυσκολεύει σε πρόσωπα εμπιστοσύνης. Να λειτουργούμε ως παραδείγματα και να μην παραβιάζουμε εμείς αυτά που τους διδάσκουμε. Τα παιδιά, μέσα από την εκπαίδευση τους στα δικαιώματα, μπορούν να μάθουν να υπερασπίζονται καλύτερα τον εαυτό τους και να ισχυροποιούν την αυτοπεποίθησή τους, να σέβονται τα άλλα παιδιά και τα πρόσωπα με τα οποία συνυπάρχουν και να δείχνουν αλληλεγγύη σε όσους βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση.

Υπάρχουν παιδιά σε όλο τον πλανήτη που έχουν ανάγκη από τη λειτουργία του Συνήγορου. Ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες βλέπουμε την ανάγκη δημιουργίας ενός πλαισίου που θα προασπίζεται τα δικαιώματα των παιδιών σε πρώτιστο επίπεδο. Στην Αφρική τα παιδιά πεινάνε, πεθαίνουν από μικρο-ασθένειες, δεν έχουν κατοικία ή σχολεία ή δικαίωμα στην υγεία, το μέγιστο αγαθό. Υπάρχουν διάφορες και ποικίλες οργανώσεις που προσπαθούν να καλύψουν αυτά τα κενά, όμως παρόλαυτά, καθημερινά πεθαίνουν χιλιάδες παιδιά από ασιτία ή ασθένειες. Όλοι μας είμαστε υπεύθυνοι για αυτά τα εγκλήματα και όλοι μας πρέπει να βοηθήσουμε ώστε να γκρεμιστεί επιτέλους αυτό το χάσμα μεταξύ των χωρών. Τα παιδιά έχουν δικαιώματα και πρέπει όλοι μας να τα γνωρίζουμε και να ενεργούμε ώστε να προωθείται η σωστή μεταχείριση και ενηλικίωση τους.

Ως προς την πολιτεία, θα πρέπει να ασκηθεί η πίεση από όλους μας για να θέσει σε προτεραιότητα πολιτικές για την προστασία των

δικαιωμάτων των παιδιών και να μην ανέχεται σοβαρές παραβιάσεις δικαιωμάτων τους που μπορούν να κάνουν τα παιδιά να πληγώνονται αλλά και να λειτουργήσουν άσχημα στην μελλοντική ζωή τους.

Το κύριο μήνυμα του Κ. Μόσχου είναι «Ας ακούμε διαρκώς προσεκτικά τα παιδιά και ας επικοινωνούμε μαζί τους!»

Το έχει ανάγκη η κοινωνία μας γιατί τα παιδιά είναι η μόνη σωτηρία για ένα καλύτερο αύριο. Άλλωστε όπως λέει και το διαχρονικό τραγούδι του Σιδηρόπουλου «Υπερασπίσου το παιδί γιατί αν γλυτώσει το παιδί υπάρχει ελπίδα » διότι η ελπίδα είναι το ίδιο το παιδί και για το παιδί είμαστε υπεύθυνοι εμείς..

Βιβλιογραφία

1. Έντυπο «Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού» (20/9/2015)
2. E-Lawyer.gr (ένα νομικό ιστολόγιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή) (22/9/2015)
3. <http://www.0-18.gr/> (22/9/2015)
4. <http://www.0-18.gr/gia-megaloyis> (23/9/2015)
5. <http://www.0-18.gr/gia-megaloyis/ta-dikaiomata-toy-paidioy> (23/9/2015)
6. <http://www.synigoros.gr/> (30/9/2015)
7. <http://www.synigoros.gr/?i=childrens-rights.el> (30/9/2015)